

Η μουν πολύ ύλιστής. Δεν π...
στεια παρά μόνο σε δ...
βλεπα και σε δ...
άφορο, το άσυλλητο δεν ή...
πηξε για μένα.

Σπούδασα γιατρός, γιατί από...
παιδί είχα μεγάλη κλίση στην...
ιατρική επιστήμη. Κι' όσο σπού...
δαζα, τόσο περισσότερο γινό...
μουν ύλιστής.

Μαζὺ μ' ἑμένα, σπούδαζε κι'...
ὁ φίλος μου Λουκιανός. Είμαστε φίλοι από παιδιά και συμφωνούσαμε...
σε όλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴς πεποιθήσεις μας γιὰ τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς...
καὶ τοῦ θανάτου.

"Ὅσο ύλιστής ἦμουν ἐγὼ, τόσο ἰδανιστής ἦταν ὁ Λουκιανός.
Αὐτὸς πίστευε στ' ἀόρατο, στὰ φαντάσματα, στὶς ψυχές και στὶς...
μυστικὲς προειδοποιήσεις τῶν πνευμάτων. Μοῦ ἀνέφερε μάλιστα...
συνγὰ διάφορα σχετικά γεγονότα, τὰ ὁποῖα διάβαζε στὰ εἰδικὰ...
πνευματικὰ περιοδικά.

Ἐγὼ ὅμως γελούσα μὲ ὅλα αὐτὰ και τοῦ ἔλεγα :
— Εἶσαι βέβαιος, ὅτι εἶνε ἀλήθεια ὅλα αὐτὰ ; Τὰ εἶδες μὲ τὰ...
μάτια σου, τ' ἄκουσες μὲ τ' αὐτιά σου ; "Ὁχι. Μόνο τὰ διαβάζεις.
Δὲν μὸν λές, ποῦ εἶνε αὐτὴ ἡ περιγραφή ψυχῆ ; Στὸν ἐγκέφαλο ; Στὸ...
ἦμαρ, ὅπως πίστευαν οἱ αρχαῖοι ;

Ὁ Λουκιανός τότε κοινοῦσε τὸ κεφάλι του και μοῦ ἀπαντοῦσε :
— Πόσο λάμπει ποῦ μιλᾷς ἔτσι. Κι' ὅμως... Εἶμαι βέβαιος, ὅτι...
θα εἶδη μὰ μέρα ποῦ θὰ περῶς κι' ἐσὺ πὸς ἰσχύει ψυχῆ.
— Ναι τοῦ ἔλεγα γελώντας πάντοτε, ἴσως δταν θὰ πεθάνω, θὰ...
μπορέσω νὰ ἐξακριβώσω τὴν ἀλήθεια.

— "Ὁχι, ὄχι, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ πεθάνης γιὰ νὰ βεβαιωθῆς πὸς...
ἰσχύει ψυχῆ. "Αν δὲν εἶχες ψυχῆ, πὸς θὰ μπορούσες νὰ κινεῖσαι,
νὰ σκέπτεσαι, νὰ μελετᾷς ;

— Σκέπτομαι μὲ τὸ μυαλό μου.
— Ἄ μυαλό ποῦς τὸ κά...
νει νὰ...
αι ; Ποῦς ἄλλος

— Τέ...
ἰδῶ αὐ...
στῆμο σ...
δὲν πιστε...

— Και...
καὶ δτι αἰσθ...

— Δὲν αἰσθάν...
ἰσχύει.

— Δὲν ἐμβάθινες πο...
ἑαυτό σου, γιὰ νὰ κοιπῆς...
ψυχῆ σου ;

— Μὰ δὲν θέλω νὰ τὴν κοι...
σω ἀπλῶς, θέλω νὰ τὴν ἰδῶ τὴν...
ψυχῆ.

"Ἐτσι συζητούσαμε συχνὰ μὲ...
τὸν φίλο μου και ποτὲ δὲν κα...
τόρθωνε νὰ πείσει ὁ ἕνας τὸν...
ἄλλο. Καθένας μας ἀπέμεινε πα...
στὸς στὶς ἰδέες του.

"Ἐτσι εἶχαν τὰ πράγματα, ὅ...
ταν ἔξαφνα ἔγινε κάτι ἀνέλε...
στο, παράξενο, τρομερό.

"Ἐνα βράδυ, εἶχα δευτησίαι...
μὲ τὸ Λουκιανὸ σ' ἕνα ἐξοχικό ἑστιατόριο. Ὁ φίλος μου φωνάξαν...
πολὺ καλὰ, ὅπως πάντα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἐπρόκειτο νὰ πάη στὴ...
γειτονική πόλι Ν... ὅπου θὰ ἔμεινε γιὰ μερικὲς ἐβδομάδες, φιλοξ...
νοῦμενος ἀπὸ ἕνα συγγενῆ του.

Μολονότι, ὅπως εἶπα, ὁ Λουκιανός ἦταν ἰσχυρῆς, σάν πάντα, ἐ...
κείνο τὸ βράδυ ἐν τούτοις ἦταν κάπως μελαγχολικός.

— Τί ἔχεις ; τὸν ρώτησα. Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος ποῦ φεύγεις ;
— Δὲν ξέρω κι' ἐγὼ ἀκριβῶς τί ἔχω, μοῦ ἀπάντησε. "Ἐνα μ...
στικὸ πρόαισθημα μὲ βασανίζει... Μοῦ φαίνεται πὸς θὰ διατρέξω...
κάποιο μεγάλο κίνδυνο.

— Ἀνοησίες ! τοῦ εἶπα ἐγὼ. Εἶσαι ἐπιρρασιμένος ἀπὸ τὰ πνευ...
ματικὰ βιβλία ποῦ διαβάζεις κι' ὅλο φαντάζεσαι κινδύνους.

— Γιατί μιλᾷς ἔτσι ; εἶπε ὁ Λουκιανός. Μὲ εἶδες ποτὲ τόσο με...
λαγχολικό ; Εἶμαι βέβαιος, ὅτι κάτι θὰ πάθω ἐκεῖ ποῦ πηγαῖνω.

— Τότε, μὴν πᾶς ! ἔκανα ἐγὼ.
Μὰ ὁ φίλος μου φωνάξαν σάν νὰ μὴ μ' ἄκουγε πειὰ, τόσο τὸν...
εἶχαν ἀποροφηθεῖ ἡ ἀνίσχυρες σκέψεις του.

"Ἐξαφνα, μὰ ἀστραλιτὴ πέρασε ἀπὸ τὰ μάτια του και μουρμού...
ρισε :

— Ναι... Ναι... Κάτι κακὸ θὰ πάθω. Τὸ προαισθάνεται ἡ...
ψυχῆ μου... Ὅτι κινδυνεύω. Ὅθι διατρέξω ἕναν κίνδυνο φοιτῶ...
Κι' ἀπὸ αὐτὸ τὸν κίνδυνο θὰ μὲ σώσης ἐσὺ... Ἐσὺ...

— Παραμιλᾷς, τοῦ εἶπα. Τὰ μάτια σου λάμπουν. Μοῦ φαίνεται...
πὸς θὰ ἔχῃς πυρετό.
— "Ὁχι, ὄχι, δὲν ἔχω πυρετό ! Εἶμαι πολὺ καλὰ. Μὰ δὲν ξέρω...
κι' ἐγὼ τί μοῦ προλέγει ἡ ψυχῆ μου. Ὅθι ἰδοῦμε... Ὅθι ἰδοῦμε...

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Τ. ΣΑΡΡΙ

ΜΙΑ ΑΠΙΣΤΕΥΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

— Τὸ πολὺ, μπορεῖς ν' ἀρ...
ρωσθήης και νὰ μὲ φωνάξης...
νὰ σὲ περιθάλω... εἶπα ἐγὼ.

— Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω κι'
ἐγὼ τί ἀκριβῶς θὰ γίνῃ. Πάν...
τως θὰ μὲ σώσης ἐσὺ...

Σιγά-σιγά μὲ τὴν κουνέντα...
ὁ φίλος μου συνήλθε. Μιλῶσαμε...
γιὰ διάφορα ἄλλα πράγματα και...
χωριστήκαμε, χωρὶς ν' ἀναφε...
ροῦμε τίποτε πειὰ γιὰ τὰ παρὰ...

δοξα προαισθημάτων του.

Ἐγὼ ὅμως ἔλεγα μὲ τὸ νοῦ μου :
— Ὁ κατῆμένος ὁ Λουκιανός, "Ἐπαθε νευρασθένεια. Αὐτὰ παθαί...
νουν ὅσοι καταγίνονται μὲ τὸ «Υπερπύραρον».

Πέρασε μὰ βδομάδα. Ὁ Λουκιανός μοῦ ἔγραψε, ὅτι ἦταν πολὺ...
εὐχαριστημένος ἀπὸ σπῆτι τοῦ συγγενοῦ του και ἔξοχούριζε ὅσο μπο...
ροῦσε περισσότερο τὸ σῶμα του και τὴ σκέψη του.

— Αὐτὸ σοῦ χρειάζεται, κατῆμενε νευρασθενικῆ, σκέφτηκα ἐγὼ.
"Ανάπαυσις σώματος και σκέψεως...ε.

Πέρασαν ἀκόμα μερικὲς μέρες.
Ἐνα μεσημέρι, μόλις εἶχα γευματίσει, ἔαπλώθηκα σὲ μὰ σαῖς...
λόγκι γιὰ νὰ ξεκουρασθῶ λιγάκι, γιατί τὸ προῖ εἶχα κοιραστεῖ ἀρ...
κετὰ μὲ τοὺς ἀρρώστους μου.

Νύσταξα κι' ἔκλεισα τὰ μάτια μου.
Ἐξαφνα ὅμως ἄκουσα τὴν πόρτα τοῦ δωματίου ν' ἀνοίγῃ κι' ἐν...
νοῦμα κάποιον νὰ μπαίνει μέσα. Νόμισα πὸς θὰ ἦταν ἡ ὑπηρετρία...
και δὲν σάλεγα ἀπὸ τὴν θέσι μου.

Μὰ τότε ἄκουσα μὰ πολὺ γωστή φωνή, τὴ φωνή τοῦ Λουκ...
νοῦ, νὰ μοῦ μουρμουρίζει στ' αὐτιά μου :
— Θέλω νὰ μὲ θάρουν ζωντανό. "Ἐλα γρήγορα ! Σώσε με ε.

"Ανοῖξα ἀμέσως τὰ μάτια μου, πετάχτηκα ἔπάνω κι' εἶδα τὸν...
Λουκιανό, ὀλοζόντανο μπροστά...
μου.

Θέλησα νὰ φωνάξω, μὰ δὲν...
μπορέσα. "Αλλῶσα τὰ χέρια...
μου πρὸς τὸν φίλο μου, ἀλλ'
αὐτὸς ἔξαφανίστηκε ἀμέσως...
ἀπὸ μπροστά μου.

Τότε θυμήθηκα μὲ μιὰς τὰ...
παράδοξα λόγια τοῦ Λουκιανοῦ...
τὸ βράδυ τοῦ χωρισμοῦ μας και...
τὰ ἀνεξήγητα προαισθηματά...
του.

Καὶ χωρὶς κανένα διαταγμό...
σκηώθηκα ἀμέσως, κτύπημα ὅσο...
πὸ γρήγορα μπορούσα, ἔβγα...
ἀπὸ τὸ σπῆτι μου και πήρα τὸ...
τροῖνο ποῦ πῆγαυε στὴν πόλι...
Ν... ὅπου ἔμεινε ὁ φίλος μου.

"Ἐπειτα ἀπὸ δύο ὄρες βρ...
σκόμουν ἐκεῖ.

Μόλις πρόβλεψα, εὐτυχῶς...
Τὴν ὥρα ποῦ ἔφτανα σὲ...
αὐτὴ τοῦ συγγενοῦ τοῦ Λου...
κιανοῦ, εἶδα νὰ βγάζουν ἕνα...
φρέτρο ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ζήτησα ἀμέσως πληροφοροφ...
ες και μοῦ εἶπαν, ὅτι βρῆκαν τὴ...
νύχτα τὸν Λουκιανὸ πεθαμένο...
σὲ κρεβάτι του. Ὁ γιατρός ποῦ...
προσάλεσαν ἀμέσως, διέγνωσε, ὅτι...
ὁ διατυχῆς νέος εἶχε πεθάνει...
ἀπὸ συγκοπή.

— "Ὁχι, δὲν πέθανε ! φωνάξα ἐγὼ... Πηγαίνετε τὸν γρήγορα...
πίσω σὲ κρεβάτι του.

Μὲ νόμισαν γιὰ τρελλό, ἀλλ' ἐγὼ...
ἐπέμεινα τόσο, ὥστε σὲ τὸ...
τέλος τοὺς ἀνάγκασα νὰ διακομ...
ῶν τὴν κηδεῖα και νὰ μεταφέρουν...
πάλι τὸ Λουκιανὸ σὲ κρεβάτι...
του.

Τότε ἐγὼ ζήτησα βραστὸ νερὸ...
κι' ὅταν μοῦ τὸ ἔφεραν, ἄρχισα...
ἀμέσως νὰ σκεπάζω τὸ σῶμα...
τοῦ φίλου μου μὲ ζεστὲς...
κομπρέσες.

Καὶ τότε ἔγινε ἕνα θαῦμα.
Σιγά-σιγά, ὁ φίλος μου ἄρχισ...
ε νὰ δίνει σημεῖα ζωῆς. Ὅς...
ὅπου σὲ τὸ τέλος συνήλθε ἐντελῶς...
ἀπὸ τὴ νεκροφάνειά του.

Οἱ συγγενεῖς του ἔκλαιγαν...
τόρα ἀπὸ χαρὰ, πιστεύοντας...
σὲ νεκροανάστασι.

Ὁ Λουκιανός πάλι, μόλις ἀνοῖξε...
τὰ μάτια του και μὲ εἶδε μπρο...
στά του, χαμογέλασε και μοῦ...
εἶπε :

— Δὲν σοῦ τὰ ἔλεγα ; Δὲν σοῦ...
τὸ εἶπα πὸς διέτρεχα ἕνα...
μεγάλο κίνδυνο κι' ὅτι θὰ μ' ἔσω...
ζες ἐσὺ ; "Ἦταν φοβερό αὐτὸ...
ποῦ ἔπαθα. Τὸ θυμῆμα κι' ἀνατριχ...
ώζω ἀκόμα. Τὰ ἔνοιωθα και...
τὰ ὑπέφερα ὅλα, μὰ δὲν...
μπορούσα νὰ κινήθω και νὰ...
μιλήσω. "Ἐξαφνα λοιπόν,
καθὼς βρισκόμουν στὴν κατά...
στασι αὐτὴ, σκέφτηκα ἔσένα...
και προ...
σπάθησα νὰ ἐπικοινωνήσω...
μαζὺ σου. Εἶνε αὐτὸ ποῦ...
δὲν μπορῶ νὰ...
τὸ περιγράψω ἀπὸ τὸ συνέθη...
τότε. "Ἐπειτα ἀπὸ μὰ φοβερὴ...
ἀνοῖ...
νία, κατώρθωσα νὰ ἔρθω...
κοντὰ σου. Κι' ἦρθα. "Ἦ...
μᾶλλον ἦρθε ἡ...
ψυχῆ μου κοντὰ σου. "Ἦ...
ψυχῆ μου, ποῦ ἀόρατοι...
δεσμοὶ τὴν ἔδεναν

"Αρχισα νὰ βάζω σὲ τὸ σῶμα τοῦ φίλου μου κομπρέσες...

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ... ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Η Γεωργία Σάνδη.
(Σκίτσο του Άλφρ. Μυσσέ).

«γκαλερί», μέσα στην οποία εξετίθεντο τὰ λοιομοιο όμως ! ο παμφάγος χρόνος δὲν ἀνάλογες καὶ ἀντάξιες τῶν στίχων του.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσουμε τὴν ἀρχαιότητα καὶ, ἄς ἐρθοῦμε στοὺς νεωτέρους χρόνους, στὸν μεγάλο ποιητὴ τῆς ἑταλικῆς ἀναγεννήσεως Πετράρχη. Ὁ ἠμνητὴς τῆς Λαύρας λοιπόν, ἐκτὸς ἀπ' τ' ἀθάνατα ποιήματά του, ἔχει κάμει καὶ ἀρκετὰ στίχοι, ἀπ' τὰ ὅποια ἓνα φαίνεται σὺν τῷ εἰκονισμῷ ἀπὸ τὴν περίφημη φράσι: «... Τὴν καρδίαν σου καὶ μίαν καλύβην». Παριστάνει δηλαδὴ μὴ ἐξοχικὴ καλυβούλα, περιστοιχισμένη ἀπὸ δέντρα, κοντὰ στὴν ὁποία κρύβει ἓνα φινιά καὶ στὴν ὁποία ἀσφαλῶς θὰ ἔβρισκε νὰ φοιλήσῃ κάποιος ζευγάρι ἐρωτευμένων!... Τὸ στίχοι αὐτοῦ εἶνε βέβαια καμωμένο μὲ κλοια παιδιάτικη ἀφέλεια καὶ ἀδεξιότητα, μὰ αὐτὸ δὲν τὸ ἐμποδίζει νὰ εἶνε ἀρκετὰ χαριτωμένο.

Κατὰ τὸν δέκατο ἑβδόμο αἰῶνα, οἱ ποιητὰί εἶχαν τὸ πνεῦμα τοὺς πολὺ ἀρρημένο. Τοὺς ἐνδιέφερε μόνον ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος καὶ ἔτσι ποτε δὲν συλλογιζόντουσαν νὰ κάνουν, ἔτσι καὶ γιὰ διασκέδασι, στίχοι, τὰ ὅποια θὰ εἶχαν φρονιά κάποια σχέσι μὲ τὴν ἐξωτερικὴ ζωὴ.

Ἀντιθέτως, κατὰ τοὺς αἰῶνες τοῦ ἐλακολοῦθησαν μέχρι τῆς ἐποχῆς μας, ὅσοι ἀπὸ τοὺς ποιητὰς εἶχαν καὶ κάποιο τάλαντο ζωγραφιστικόν, δὲν τὸ ἀφροῦν ἀνεκτιμῶνται.

Ἔτσι, ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, τοῦ ὁποῖου τὸ ζωγραφικὸ τάλαντο, χωρὶς νὰ ἔχη βέβαια τὴν ἀξία τοῦ ποιητικῷ του, ἦταν ἀρκετὰ σπουδαῖο, ἔχει κάνει ἀναριθμητὰ στίχοι ποὺ διασφύονται ὅλα σχεδόν. Τὰ στίχοι αὐτὰ ἔχουν ἓνα τόνο μουσικῆ ὀδή καὶ παριστάνουν ὀρεσιμακίονες ἀργούς καὶ κτίρια μέσα στὴ νύχτα καὶ στὴ μύρα, ἀποκρημνιστοὺς βράχους ποὺ τοὺς χτυποῦν ἀ μανιασμένα κύματα, καὶ τοπία σκοτεινὰ καὶ ἄγρια, τῶν ὁποῖων ἡ ὑποβλητικότης εἶνε μεγάλη. Ὁ ἔργονος τοῦ μεγάλου ποιητοῦ Γεωργίου Οὐγκώ διηγείται σχετικῶς κάπου, ὅτι κάθε μῆρα ὁ παπτοῦς του, μετὰ τὸ φαγητό, ἔπαινε μὴ κόλλα χαρτί καὶ τίναζε ἀπάνω σ' αὐτὴ μὲ τὴν πένα του μερικὲς μελανιές. Ἔπειτα, ἐπεκτείνοντας τίς μελανιές αὐτῆς καὶ ἀναμειγνύοντας τίς μὲ καφέ ἢ μὲ τσίρι, γιὰ νὰ πετυχαίει ἐναλλαγῆς χρωμάτων καὶ σκιῆς, ἔκανε τὰ παράδοξα στίχοι του.

Ἐπίσης ὁ σύγχρονος τοῦ Οὐγκώ ποιητὴς Θεόφιλος Γκωτιέ ἔχει ἀφήσει ἀναριθμητὰ στίχοι

ἀκόμα μὲ τὸ νερωμένο μου σῶμα. Θυμῶμαι... Σὲ βρῆκα μισοκοιμισμένον σὲ μίαν πολυθρόνα. Σὲ φώναξα νὰ μὲ σώσης. Ἔτσι δὲν εἶνε;

— Ναι, ἔτσι ἀκριθῶς εἶνε, τοῦ ἀπάντησα. Σὲ εἶδα καὶ ἐγὼ καὶ ἔχουν ἓνα τόνο μυστικῆς ἀπόλαυσης.

— Μὲ εἶδες, μ' ἄκουσες; φώναξε ὁ Λουκιανός. Ὅστε ποτεῖνε τώρα στὴν ψυχὴ, στὰ προαισθητὰ, στὰ πνεύματα;

— Ναι... Πιστεύω, τοῦ ἀπάντησα. Μὰ πῶς εἶνε δυνατόν ἔπειτ' ἀπ' ὅλα τὰ μὴν πιστεύω;

Ἄλλοι σχεδόν οἱ μεγάλοι ποιητὰί τῶν αἰώνων ὑπῆρξαν, ποῖος λίγο, ποῖος πολὺ, καὶ... ζωγράφοι. Ἀρκετοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς χειρίζονταν μὲ τόση ἐπιδεξιότητα τὸ κρηγιόνι καὶ τὰ πινέλλα, ὥστε ἔκαναν στίχοι καὶ εἰκόνες ποὺ εἶναι περιφρῆμες ὁσοῦν περὶ τὸν καὶ τὰ ποιήματά του.

Ὁ πρῶτος ἀπὸ τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς ποὺ στίς ὄρες τῆς ἀνίας τοὺς ἢ τῆς τεμπελιάς τοὺς παρατοῦσαν τὴν πένα καὶ ἔπαιναν τὸ πινέλλο, ὑπῆρξε ὁ μέγας τραγικὸς τῆς ἀρχαιότητος Εὐριπίδης. Ἔνας βιογράφος τοῦ ποιητοῦ τῆς «Ἐκάθης», σύγχρονός του, γράφει σχετικῶς ὅτι στὰ Μέγαρα ὑπῆρχε ἓνα εἶδος

καὶ ταμπλό, τὰ ὁποῖα φανερόνουν πῶς εἶχε πραγματικὸν τάλαντο ζωγράφου. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι ὁ Γκωτιέ, ποῖν γίνε ποιητὴς, ἦταν ἐπαγγελματίας ζωγράφος. Φαίνεται δὲ πῶς ἔκανε καλὰ ποὺ ἐγκατέλειπε τὴ ζωγραφικὴ καὶ ἀφοσιώθηκε στὴν ποίησι, γιατί, καθὼς γράφει κάπου ὁ γαλλοὺς τῆς Αἰλιῶν Μπερζέρ, «ὁ Τεὸ (Θεόφιλος) δὲν εἶχε στὴν παλέττα του ὡς ζωγράφου οὔτε τὸ χιλοστό τῶν χρωμάτων ποὺ εἶχε στὴν παλέττα του ὡς ποιητῆς».

Ὁ Ἀλφρέδος Μυσσέ πάλι, ὁ ὁποῖος ἦταν ἓνας δανδῆς ποὺ ἤξερε ὅλες τίς ὀραίες τέχνες, διασκέδαζε ἐξαιρετικὰ σκιστογράφοντας τοὺς φίλους του. Τὰ στίχοι του αὐτὰ δὲν εἶνε βέβαια περίφημα. Εἶνε ἀπλῶς καλὰ. Ὁ ἔργος του ὅμως πρὸς τὴν Γεωργία Σάνδη, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐνέπνευσε τὰ ὀραϊότερα ποιήματά του, τίς περιφρῆμες «Νύχτες» του, τοῦ ἐνέπνευσε ἐπίσης καὶ τὰ ὀραϊότερα στίχοι του. Ἔτσι, ἔν' ἀπ' αὐτὰ ποὺ παριστάνει τὴν ἴδια τὴ Σάνδη μὲ τὰ μαῦρα τῆς μαλλιά ριγμένα ἐπάνω στὸν χιονάτο τῆς λαμῶ, εἶνε γεμάτο ἀπὸ γοητεία καὶ φινέτσα.

Ὁ Μπωντελαίρ δὲν ἦταν μόνον ἓνας πολὺ μεγάλος ποιητὴς, ἦταν ἐπίσης στὴν ἐποχὴ του καὶ ἓνας ἀπ' τοὺς σπουδαιότερους κριτικούς τῆς ζωγραφικῆς. Ἔτσι, συζητῶντας διαρκῶς στὰ ἀτελιῆ τῶν ζωγράφων, ἔμαθε καὶ ὁ ἴδιος νὰ χρησιμοποιῆ, μὲ ἀρκετὴ ἐπιδεξιότητα μάλιστα, τὸ κρηγιόνι. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ζωγραφικῶν τῶν ἔργων διασφύεται ἓνα στίχοι τῆς φιλῆς του Ἰωάννας Ντουάλ καὶ μὴ ἀυτοπροσωπογραφία του. Ἡ ἀυτοπροσωπογραφία του αὐτῆ, ἡ ὁποία εἶνε καὶ τὸ καλύτερό του ζωγραφικὸ ἔργο, εἶνε γεμάτη ζωὴ καὶ δίνει βίη τῆ σατανικότητος τῆς ἐκφράσεως τοῦ ποιητοῦ τῶν «Ἀνθῶν τοῦ Κακοῦ». Φαίνεται μάλιστα πῶς καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μπωντελαίρ ἔδινε μεγάλη σημασία στὸ ἔργο του αὐτοῦ, γιατί, ὅπως ὁμολογεῖ κάπου, τὸ διαόρισε πολλῶς φορές.

Ὁ γλυκύτερος καὶ μουσικώτατος Βερλαίν, λιγώτερο λεπτολόγος ἀπὸ τὸν Μπωντελαίρ, ζωγράφιζε στὴν τύχη. Ἔτσι, τὰ χειρογράφα του εἶνε γεμάτα ἀπὸ στίχοι, ποὺ εἶνε μᾶλλον χαριτωτοῦς. Ὅποιον καὶ ἂν βρισκόταν — στὸ τραπέζι τοῦ καφετίου ἢ στὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου — ἔπαιρνε ἓνα μολύβι καὶ ζωγράφιζε τοὺς γείτονάς του. Ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς βιογράφους τοῦ Βερλαίν δίνουν μεγάλη σημασία στὸ τάλαντο τοῦ ὡς σκιστογράφου. Ἔνας μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Φρειδερίκος Ρεγκιμέ, γράφει σχετικῶς: «Ὁ Βερλαίν δὲν εἶνε μόνον ἓνας μεγάλος ποιητὴς. Εἶνε ἐπίσης καὶ μέγας σκιστογράφος. Μὰ ὅπως ἀγγόνασ οἱ ἄλλοι τὸ τάλαντο του αὐτοῦ, ἔτσι τὸ ἀγνόησε καὶ ὁ ἴδιος».

Ἐπίσης ἓνας ἄλλος μεγάλος ποιητὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ ἀφροστικῆς καὶ μελαγχολικὸς Ἰούλιος Λαφόργκ, ὁ ἀλόκοτος ἀδελφὸς τοῦ Μπωντελαίρ, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦν, ἦταν ἀρκετὰ καλὸς σκιστογράφος. Ὁ Λαφόργκ, τὴν ὄρα ποὺ ἔγραφε τὰ ποιήματά του, καθὼς ἔφαγε νὰ βρῆ καμμιὰ ὀμοιοκαταληξία, σκιστογράφει συγχρόνως σκελετοὺς καὶ νεκροκεφαλῆς στὰ περιθώρια τῶν χειρογράφων του.

Τὸ περίεργον μὲ τοὺς τρεῖς παραπάνω ποιητὰς-ζωγράφους εἶνε ὅτι, ἐνὼ μὲ τὰ ποιήματά

τοὺς ταξιθεῖναι στοὺς φανταστικῶς κόσμους τοῦ ὄνειρου καὶ τῆς χιμαίρας, ἀντιθέτως τὰ στίχοι τοὺς εἶνε πολὺν ρεαλιστικὰ καὶ δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τὴ φαντασία. Μὰ, ὅπως εἶπαμε καὶ παραπάνω, τὰ στίχοι αὐτὰ τὰ ἔκαναν στίς ὄρες τῆς σχολῆς τοὺς ἢ γιὰ νὰ ξεκουράζοντο τὸ πνεῦμα τοὺς, καὶ ἔτσι ἀποτελοῦσαν γι' αὐτοὺς μὴ ἀπασχόλησι σχεδόν μηχανικῆ. Στὶς ὄρες αὐτῆς δηλαδὴ, τὰ δάχτυλά τοὺς, ἀντὶ νὰ μὴν ὀδρανοῦν, σκιστογράφουν στὴν τύχη καὶ μηχανικὰ ἓνα χαρακτηριστικὸ πρόσωπον.

Καὶ γιὰ νὰ ἐξοθῶμε στοὺς συγχρόνους Γάλλους ποιητὰς, θ' ἀναφέρουμε ὅτι ἀρκετοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶνε πολὺ καλοὶ ζωγράφοι. Ἔτσι ὁ Πόλ Βαλερὴ ἔχει ἐκονογραφῆσει μόνον τοῦ ἓνα ἔργο του καὶ ὁ Ζαν Κοκτώ ἔχει σκιστογραφεῖ τόσο ἐπιτυχῶς ὅλους τοὺς φίλους τοῦ ποιητῆς, ὥστε νὰ προτιμῶν ἐκεῖνο τὸ στίχοι τὸ δικὸ του ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα στίχοι ποὺ τοὺς ἔχουν κάνει δόκιμοι ζωγράφοι. Μὰ ὁ σημαντικώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς συγχρόνους Γάλλους ποιητὰς-ζωγράφους εἶνε ὁ Μὰξ Ζακόμπ καὶ ὁ Πιερ Μὰξ-Ὀρλάν. Τὰ ζωγραφικὰ ἔργα τοῦ Μὰξ Ζακόμπ ποῦλοῦνται σὲ τιμῆς πανάκριβες καὶ ἐκτιμῶνται στίς ἐκθέσεις πλάι στὰ ἔργα τῶν γονοστότερων μοντέρων ζωγράφων. Παριστάνουν συνήθως διάφορες σκηνῆς ἀπὸ τὰ μουσικῶν, γοντρονοκικῶν ποὺ κάνουν τὰ φῶνα τοὺς στὴν ἀγορὰ, χαμίνια ποὺ κοροϊδεύουν τοὺς διωβῆτες κλπ.

Ὅσο γιὰ τὸν Μὰξ-Ὀρλάν, αὐτὸς ἀπεκαλύφθη σπουδαῖος ζωγράφος μὲ τίς εἰκόνες ποὺ ἔκανε ὁ ἴδιος γιὰ τὸ ἔργο του «Κάτω ἀπ' τὸ κρῖο φῶς». Ἡ εἰκόνες αὐτῆς ἔχουν χαρακτηριστὰ σκοτεινὸν καὶ τραγικὸ, μὰ καὶ τρομερὰ ρεαλιστικὸ.

Ὁ Κάρλος Μπωντελαίρ.
(Ἀυτοπροσωπογραφία).